

Verins que hem d'aprendre a utilitzar

Plaguicides

Al nostre entorn ha viscut sempre una gran diversitat biològica: formigues, escarabats, aranyes, mosques, mosquits, rates, ratolins i molts altres petits animals. Els nostres habitatges i edificis els proporcionen nombrosos amagatalls i un ambient favorable per desenvolupar-s'hi.

N'hi ha molts que són inofensius, i la seva presència no ens afecta en absolut, però quan troben les condicions òptimes de temperatura i humi-

tat i els aliments suficients es poden multiplicar ràpidament fins a convertir-se en una plaga. És llavors que poden produir molèsties importants.

Fins ara, els productes químics, sobretot els insecticides, han estat un dels mètodes més coneguts per combatre les plagues. Però, justament perquè tenen la finalitat d'eliminar organismes vius, poden ser perillosos per a les persones. Per això, per controlar una plaga

s'haurien d'utilitzar altres mètodes i aplicar els plaguicides només quan sigui imprescindible.

Entenem per plaguicides d'ús ambiental aquells que estan destinats a operacions de desinfecció, desinsectació i desratització en locals públics o privats, mitjans de transport i instal·lacions. Els plaguicides per a ús domèstic són els autoritzats expressament per tal que puguin ser emprats per persones no especialment qualificades en habitatges i altres locals habitats.

Els plaguicides es classifiquen en diferents categories, segons la seva toxicitat, des d'aquells que no suposen riscos apreciables (plaguicides de baixa perillositat), fins a aquells que fins i tot poden provocar la mort (tòxics i molt tòxics).

És important:

Conèixer el que estem manipulant i com fer-ho servir de manera segura.

Saber què hem de fer per contractar els serveis d'una empresa externa per al control de les plagues que ens estan provocant molèsties.

Activitats preventives

- Tapar esquerdes i forats de parets i sostres.
- Protegir finestres, forats de ventilació, etc., amb tela de mosquitera.
- A les plantes baixes d'àrees obertes on hi pot haver presència de rosegadors s'aconsella posar dobles portes.
- Mantenir tan net com sigui possible el local.
- Evitar humitats, goteres, etc., que poden ser l'origen de l'aparició de plagues.
 - Vigilar els falsos sostres i altres espais que no s'utilitzin amb freqüència (magatzems, arxius, etc.).
 - Mantenir tapades les escombraries i retirar-les diàriament.

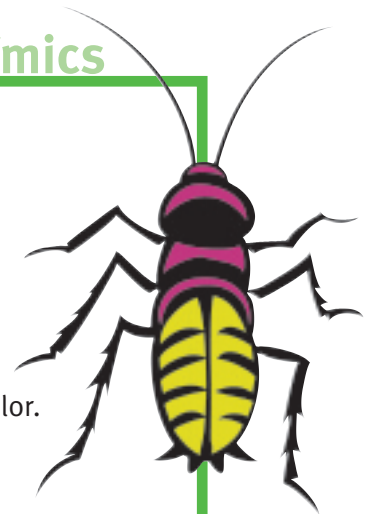

Si la plaga ja hi és, intenteu combatre-la sense posar en perill la vostra salut ni la dels altres

- Comproveu si alguna de les mesures preventives anteriors no s'ha complert correctament.
- Prioritzeu els sistemes de lluita mecànica, fent servir trampes, com ara esquers i rateres, o sistemes de control biològic (productes que impedeixen el creixement i la reproducció).

Si finalment heu de fer servir plaguicides químics

- Seguiu rigorosament les instruccions del fabricant.
- Apliqueu-los sense la presència de persones o animals.
- Treieu els aliments del local i tapeu els objectes que hi poden entrar en contacte, si no els podeu treure.
- No feu barreges de productes plaguicides ni apliqueu productes diferents en un mateix lloc.
- Eviteu qualsevol contacte amb el producte i no en respireu els vapors.
- Si utilitzeu esprais o altres productes inflamables apliqueu-los lluny de fonts de calor.
- És imprescindible ventilar el local abans d'entrar-hi de nou a treballar.
- Acabada l'aplicació, renteu-vos bé les mans amb aigua i sabó.

La manca d'informació en l'aplicació de plaguicides a les dependències de la UB és un problema freqüent en els comunicats que es trameten a l'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient.

POSEM-HI SOLUCIÓ!

- Informa't i informa els teus companys • Respecta els temps de seguretat
- Ventila bé la teva dependència

Si observes la presència d'insectes o rosegadors al teu lloc de treball

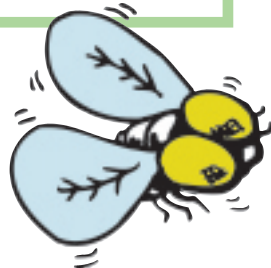

Intenta esbrinar les possibles causes de l'aparició (emmagatzematge de menjar, brutícia acumulada a determinades zones, forats on puguin fer el niu, etc.), i intenta evitar-les o eliminar-les.

Si el problema persisteix i es converteix en habitual

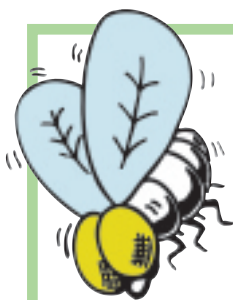
Avisa els teus companys.

Avisa la persona responsable del teu departament / unitat / servei.

La persona responsable de la dependència afectada haurà d'autoritzar l'actuació d'una empresa de desinfecció, desinsectació, desratització, en cas necessari.

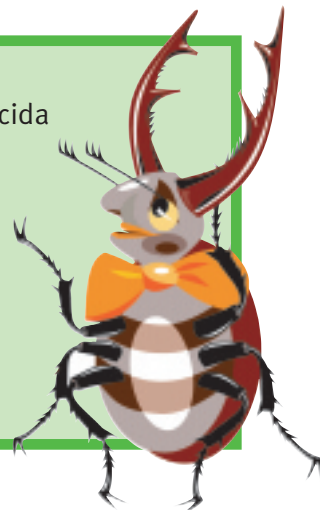

En aquest cas, la persona responsable de la dependència afectada haurà de:

- Informar amb anterioritat tot el personal que treballi o que pugui accedir a la dependència on s'actuarà, per tal que puguin treure o protegir el seu material.
- Informar també el personal dels pisos superior i inferior i de les dependències adjacents.
- Vetllar perquè se senyalitzi correctament la zona, per tal d'impedir-hi el pas.
- Vetllar perquè es respecti el temps de seguretat mínim de 48 hores.
- Vetllar perquè es ventilin correctament les dependències abans de tornar a ocupar-les.

Si heu de contractar una empresa de DDD (Desinsectació, Desinfecció, Desratització) tingueu en compte que:

- L'empresa de DDD us ha d'informar exactament del tractament que es durà a terme.
- El termini de seguretat mínim (temps que ha de transcórrer des de l'aplicació del plaguicida fins que es pot tornar a entrar al local) és de 48 hores. Després, s'ha de ventilar correctament el local.
- No es poden aplicar plaguicides en presència de persones ni aliments.
- S'ha de garantir que tothom n'està informat i que ningú accedirà a l'àrea tractada.
- Cal precintar les àrees tractades i posar-hi rètols que hi prohibeixin l'accés.
- Cal avisar el servei de neteja del fet que, durant uns dies després de l'aplicació, les superfícies tractades s'han de netejar només amb aigua.

Les intoxicacions amb plaguicides: un problema massa freqüent

Ja coneixem les notícies que acompanyen aquesta pàgina i, malgrat que som conscients dels efectes molt negatius que pot suposar una incorrecta aplicació de plaguicides, continuem sol·licitant aquests serveis sense tenir, de vegades, una idea clara de la seva necessitat real.

Les empreses que actualment es dediquen al control de plagues i que estan legalment autoritzades estan inscrites al Registre de la Generalitat de Catalunya. Aquestes empreses coneixen els productes que apliquen, i opten, en aquells casos en què l'eficàcia és similar, per utilitzar mètodes de lluita contra les plagues de tipus mecànic, físic o biològic, deixant l'aplicació d'insecticides, herbicides, fungicides, fumigants, nematòcids o rodenticides per a aquells casos en què realment són imprescindibles.

— LAS CONDICIONES LABORALES DE LA GENERALITAT — Las fumigaciones en centros oficiales causaron tumores y hemorragias a varios trabajadores

Algunes dades sobre els productes plaguicides més habituals

Organoclorats:	Van ser els primers insecticides que es van utilitzar. A dins hi podem trobar el DDT, que es va fer servir per primera vegada l'any 1939 i que va tenir un gran èxit durant els anys 40-50. Als anys 60 es va veure que aquest component tenia efectes secundaris que, de vegades, fins i tot provocaven la mort, perquè es degradava lentament. També cal destacar els derivats del ciclohexà (lindane) i els derivats de l'hexaclorociclopentadiè (aldrin i dieldrin).
Organofosforats:	Van néixer a Alemanya cap als anys 40 amb altres finalitats. Es consideren derivats de l'àcid ditiofosfòric i van desbancar els organoclorats. Són els més tòxics de tots els insecticides, però es desactiven molt ràpidament; actuen produint una sobreexcitació del sistema nerviós. Cal destacar el metilparatió, malatió, di-syston, diclorvós, diazinon, etc.
Organocarbànics:	Són derivats d'un àcid anomenat carbònic. Són molt menys tòxics que els organofosforats i, com ells, es desactiven fàcilment. Alguns exemples són carbaril, sevin o baygon.
Piretrines:	Actualment són l'insecticida més utilitzat, atès que són fulminants que actuen molt ràpidament i es degraden amb facilitat, i, el més important, sembla que no són tòxics per als mamífers.
Rodenticides:	Serveixen per controlar la població de rates i ratolins. El problema que això planteja és que un producte eficaç contra els ratolins també pot afectar les persones. Els més utilitzats són anticoagulants (provoquen que l'animal mori quan es fa una ferida), el monofluoroacetat de sodi (molt efectiu, però molt tòxic) i el vacor.